

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2019-998

18.12.2019

If Skadeforsikring NUF

Næringsliv

Sannsynliggjort tyveri av lifter?

Sikrede meldte tap av seks lifter. Liftene hadde tidligere blitt utleid, og det var noe usikkerhet hvor liftene befant seg da de forsvant. Sikrede var av den oppfatning at liftene måtte være stjålet. Selskapet mente at det var like sannsynlig at liftene var borttatt ved et underslag, noe som ikke var omfattet av forsikringen. Selskapet avsto derfor erstatning. Nemnda kom til at sikrede ikke hadde dokumentert et dekningsmessig tyveri.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for tapet av seks lifter, og spørsmålet om det i tilstrekkelig grad er sannsynliggjort at liftene ble borttatt som følge av et tyveri.

Sikrede har en forsikring med følgende tyveridekning:

Omfatter skade som følge av tyveri, brukstyveri eller forsøk på tyveri.

Det anses ikke som tyveri om den skyldige tilhører sikredes husstand eller er ansatt sjåfør (jf straffelovens § 260).

Sikrede, som blant annet driver utleie av lifter, meldte krav om erstatning for tapet av seks lifter.

Liftene hadde vært utleid til M. Sikrede sendte en e-post til M. den 10.3.17 hvor det fremgår at sikrede hevet en leieavtale grunnet manglende betaling. M. gikk konkurs den 5.5.17.

Sikrede meldte først tapet til selskapet 11.4.18:

Viser til samtale. Jeg klarte ikke å få lagt dette inn i portalen så sender det derfor til deg. Vedlagt finner du bekreftelsen fra politiet samt oversikt over liftene som er stjålet.

Selskapet registrerte imidlertid ikke skaden på dette tidspunkt. Sikrede opplyste deretter om følgende i skademelding til selskapet datert den 5.11.18:

Vi sa opp kontrakten med leietaker 10. mars 2017. Disse liftene ble ikke tilbakelevert (se liste vedlagt) oss og vi har ikke lyktes med å finne de og har brukt mye tid på å forsøke å spore de opp. De må ansees som stjålet/tapt. (...)

Selskapet avsto erstatning den 7.11.18 under henvisning til at det ikke var dokumentert et tyveri, og at forsikringen ikke omfattet underslag.

I forbindelse med klage på avslaget er det i en e-post til selskapet av 21.12.18 blant annet vist til at fem av liftene var tilbakelevert etter at leieforholdet ble oppsagt:

(...)

Liftene ble ved opphør av leieforholdet tilbakelevert (sikrede) og ble da plassert på et riggområde i L. veien i Y. Dette riggområdet tilhørte J.S. Riggområdet ble leiet av M. som ga (sikrede) tillatelse til å ha liftene stående her. Det var meningen at liftene etter hvert skulle selges. Da (sikrede) skulle hente liftene i mai 2017, var liftene borte.

Forholdet er som tidligere dokumentert tyverianmeldt til politiet.

Etter (sikredes) oppfatning har disse fem liftene blitt stjålet fra riggområdet. Slik (sikrede) ser det er det verken eier av riggområdet eller leier av riggområdet M. som har underslått liftene, men andre utenforstående som har stjålet disse. Det skulle derfor ikke være tvil om at forholdet rettslig sett er et tyveri og ikke et underslag.

(...)

Om den sjetten liften er det opplyst:

(...)

Denne liften var leiet ut til M. Da M. gikk konkurs i mai 2017 var det flere lifter, maskiner og biler som var leiet ut til M. M. hadde dessverre liten kontroll over leieobjektene. (Sikrede) gjorde en større jobb med å spore opp disse og har sammen med bostyrer i M., dets konkursbo klart å finne frem til alle disse leieobjekter med unntak av denne ene liften. Liftene må således være stjålet fra M. Underslag er det ikke snakk om ettersom M. eller M. ved dets konkursbo er i besittelse av den og heller ikke har avhendet denne til andre. Hvor liftene befant seg da den ble stjålet er uklart, men antakeligvis har den befunnet seg på en byggeplass. (Sikrede) kan ikke se at det er av betydning for forsikringssaken nøyaktig hvor liftene har befunnet seg eller nøyaktig når den ble stjålet fra M.

(...)

Selskapet opprettholdt sitt standpunkt etter en ny vurdering.

I klagen til Finansklagenemnda er det opplyst at de fem liftene enten befant seg på en tomt i S. veien eller på en tomt i G. veien. Begge tomtene liggende i Y.

Forholdet er meldt til politiet som et tyveri.

På vegne av sikrede er det i det vesentlige anført at selskapet er ansvarlig for tapet av liftene. Liftene er tapt som følge av et tyveri, hvilket er omfattet av forsikringen.

Selskapet har påpekt manglende dokumentasjon for hvor liftene befant seg. Selskapet bør ha forståelse for at et utleieselskap ikke til enhver tid kan dokumentere hvor det enkelte utleieobjekt befinner seg.

Fem av de seks liftene var plassert på to lagringsplasser som M. leide av andre, men som sikrede disponerte. Disse liftene var således å anse som tilbakelevert i henhold til oppsigelsen av leieavtalene, men er stjålet fra de to lagringsplassene. Den sjetten liftene befant seg hos M. eller på en byggeplass M. jobbet på, i likhet med andre lifter som sikrede etter et større oppsporingsarbeid har fått tilbakelevert.

Det kan ikke være avgjørende at ikke M. meldte liftene stjålet. Det er uklart om leietaker kunne anmelde tyveri av leide objekter. Normalt er det eier som må tyverianmelde slike forhold, hvilket sikrede har gjort.

Sikrede har bevisbyrden for at liftene er stjålet, men denne bevisbyrden skal ikke være for streng. Sikrede har sannsynliggjort at fem av liftene er borttatt fra lagringsplass, at den sjetten liftene ikke var tilbakelevert fra leietaker, og at ingen av de seks liftene befinner seg hos boet og dermed kan være borttatt av M.

Underslag defineres ved at den som har besittelsen av gjenstanden også tar gjenstanden. Dersom besittelsen er hos en annen enn eier, er det like fullt tyveri om gjenstanden borttas fra besitteren og ikke besitteren selv. Om den som besitter gjenstanden er én som oppbevarer gjenstanden for eieren eller én som leier gjenstanden av eieren, skulle ikke ha betydning i spørsmålet om det dreier seg om tyveri eller underslag.

Dersom tilfellet skal regnes som underslag er det selskapet som må sannsynliggjøre dette. Det er ikke sannsynliggjort at eiere av eiendommene der fem av liftene stod eller M. har underslått liftene. Når de seks liftene likevel har forsvunnet fra lagringsplass og M., er det derimot sannsynlig at de er stjålet. Underslag er uansett ikke unntatt forsikringsdekningen.

Selskapet har krevd premie for de tapte liftene, i tillegg registrerte ikke selskapet skadetilfellet da det ble meldt i april 2018. Behandlingen av saken og sikrede er under enhver kritikk.

Sikrede krever også dekket sakskostnader, totalt kr 42 000.

Selskapet har anført at det er fri for ansvar. Det er sikrede som har bevisbyrden for at tapet skyldes et tyveri, og dersom det er mer eller like sannsynlig at liftene er borte grunnet underslag, er bevisbyrden ikke oppfylt. Forsikringens omfang fremkommer av vilkårenes kap. 5. Det er bare de risikobegivenheter som er positivt angitt som er omfattet av forsikringens farefelt.

Etter sikker praksis gjelder samme tyveribegrep for forsikring som etter straffeloven, jf. blant annet FinKN-2019-447. For at forholdet skal anses som et tyveri, må det finnes sted en borttagelse av en gjenstand som tilhører en annen for å oppnå uberettiget vinning, jf. strl. § 321. Tilegnelse av gjenstand som vedkommende besitter, men som tilhører en annen er underslag, jf. strl. § 324. Om det foreligger tyveri eller underslag avhenger av om gjerningspersonen har enebestittelsen av gjenstanden. Den som har ting til lån, leie eller oppbevaring for en annen må som regel regnes som besitter, med mindre han i sitt forhold til tingen er undergitt eierens umiddelbare kontroll, jf. FinKN-2013-031.

Det er i korrespondansen beskrevet at liftene kan ha befunnet seg på flere ulike områder, disponert av M., men ingen har oversikt over hvor. Det er blant annet gitt uttrykk for at liftene ble oppbevart på område utleid av S. til M., uten at S. har registrert lift på området. Det er i klagen til Finansklagenemnda introdusert et nytt mulig område hvor liftene kan ha blitt oppbevart av sikrede. Én av liftene antas å ha befunnet seg på en byggeplass. Samtlige lifter skal være stjålet fra disse områdene.

Man vet ikke når liftene ble leid ut, og man vet heller ikke når eller hvor de skal ha forsvunnet. Det man vet er at liftene skal ha blitt leid ut til M., at de har vært i dette firmaets besittelse, men at de etter M.s konkurs ikke er å finne. Det må legges til grunn at det er undersøkt om liftene inngår i aktive i konkursboet.

Det er ikke dokumentert at M. har meldt tyveri av liftene verken til utleier, politi eller andre. Dersom liftene er borte vet man ikke om M. – eller personer dette må kunne identifiseres med – kan ha underslått liftene. I mangel av andre opplysninger fremstår dette som mer nærliggende, eventuelt like nærliggende, som tyveri.

Sekretariatets konklusjon:

Nemndas sekretariat avgjorde saken 30.10.19 i medhold av delegert avgjørelsesmyndighet, jf. lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 22, jf. pkt. 11 i Finansklagenemndas saksbehandlingsregler. Sikrede fikk ikke medhold.

Sekretariatet la til grunn at sikrede ikke hadde dokumentert et dekningsmessig tyveri:

Det er i nemndspraksis lagt til grunn at det gjelder samme tyveribegrep for forsikring som etter strafferetten, jf. eksempelvis FinKN-2019-4471. Tap som følge av underslag vil ikke være dekningsmessig, selv om dette ikke er uttrykkelig unntatt i vilkårene. Vi viser i den forbindelse til FinKN-2017-371 hvor nemnda uttalte at;

Formuleringen "tyveri" betyr at en gjenstand rettstridig blir borttatt fra eieren. Dersom gjenstanden allerede er i tyvens besittelse, regnes dette normalt som underslag, jf. også FSN 5043, FSN 5044 og FSN 5045. I dette tilfelle hadde leietakeren besittelsen av gjenstandene, og da faller

situasjonen utenfor forsikringen. Dette gjelder selv om vilkårene ikke spesifiserer at underslag ikke er omfattet og saken er behandlet av politiet som tyveri. Vilårene må tolkes objektivt ut fra en naturlig forståelse av ordlyden, og rent språklig sonrer man mellom tyveri og underslag som begrep.

På bakgrunn av den ovennevnte nemndsuttalelsen er sekretariatet derfor av den oppfatning av at et tap som følge av underslag vil være unntatt forsikringsdekningen. En forutsetning for at sikrede skal få sitt tap dekket under forsikringsavtalen er derfor at liftene er borttatt som følge av et tyveri. Sikrede har bevisbyrden for tapet skyldes et tyveri, jf. eksempelvis FinKN-2018-908 hvor nemnda uttalte følgende;

Sikredes forsikring omfatter "tyveri", som betyr rettstridig borttagelse av sikredes gjenstander. Sikrede har bevisbyrden for tyveri, og normalt har nemnda krevet at tyveriet må dokumenteres ved at sikrede kan tidfeste tyveriet innenfor et rimelig tidsintervall og kan vise til en hendelse eller en anledning hvor tyveriet antagelig har funnet sted.

I skademeldingen opplyser sikrede at liftene ikke ble tilbakelevert av leietaker. I etterfølgende forklaringer til selskapet er det opplyst at fem av liftene ble levert tilbake etter at leieforholdet ble avsluttet, men at den sjette liften var utleid da den forsvant. Det synes således å være gitt noe avvikende forklaringer om hvor liftene befant seg da de forsvant. I henhold til alminnelige bevisregler skal i utgangspunktet den tidsnære forklaringen tillegges mest vekt.

Sekretariatet bemerker at det uansett fremstår å være uklarheter knyttet til tidspunktet for når liftene forsvant. Vi forstår det slik at det også er uklart hvilke av to eiendommer fem av liftene befant seg på.

Den sjette liften har sekretariatet forstått at aldri ble tilbakelevert. Det er opplyst at sikrede sammen med bostyrer klarte å spore opp alle leieobjektene etter konkursen, med unntak av denne liften. Sikrede antar derfor at denne er stjålet.

Den manglende konkretisering, samt manglende stedlig og tidsmessig avgrensning, tilsier etter sekretariatets oppfatning at det ikke er dokumentert et tyveri i dette tilfellet. Sekretariatet ser ikke tilstrekkelige holdepunkter for at et tyveri er mer sannsynlig enn andre tapsmåter, eksempelvis at liftene er tapt som følge av et underslag. Slik saken nå er opplyst kan sekretariatet derfor ikke se at det er sannsynliggjort et forsikringstilfelle, og sikrede har etter vår oppfatning dermed ikke krav på erstatning.

Sikrede klaget avgjørelsen til nemnda, jf. tredje ledd i samme punkt i saksbehandlingsreglene. Det er ikke lagt frem ny dokumentasjon av betydning for nemndas avgjørelse.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for tyveri og om sikrede har krav på dekning for sine sakskostnader.

Nemnda slutter seg enstemmig til sekretariatets konklusjon.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant), Roy Johansen (selskapsrepresentant) og Andreas Pihlstrøm (næringsrepresentant).